

Daima Gri

Bir Akdenizli olarak hiç alışamamıştım, her an yağmur yağdıran havasına. Sabah, konakladığım evden çıkarken kapılı olmasına kapalıydı, ama belki de yabancı bir ülkenin üstelik de İngilizce dilinin başkenti olan bir ülkeye iki aylık dil kursuna gelmenin verdiği tatlı heyecan her şeyi bir anda yaptırıyor, işte. Kendi ülkemle aradaki iki saatlik zaman farkından dolayı normalde erken kalkan biri olarak da adeta gece karanlığında uyanıyordum. Yatağımın yanı başından perdeyi araladığımda hâlâ karanlık olan şehrin sokaklarında sadece sincaplar, bir de sonbaharda düşen yaprakları süpüren çöp temizleyen oldukça yaşlı bir ihtiyardan başka kimseler de olmuyordu. Bir şehir nasıl oluyordu da hem çok kalabalık bir dünya başkenti olabilirken; bu erken saatlerde kaldırımları bile uykuya dalabiliyordu.

Evim Doğu Londra'nın çatı katında, küçük bir mutfak ile içinde rahat bir yatağı da olan geniş bir oturma odasından oluşuyordu. Turuncu renkli tuğlaların bir şehri bu kadar güzel kırmızıya boyaması boşuna değildi. Müstakil dizayn edilmiş evimizin, ahşap giriş kapısından içeri adım attığınızda, karşınızda ev sahibinin yaşam alanına giren ikinci bir kapı; sağa döndüğünüzde de yukarıda yer alan iki kata çıkan merdivenler bulunuyordu. Ev sahibim, Mr. Roger zayıf uzun boylu, ince zarif bir adamdı. Posta Teşkilatından emekli olmuş, her gördüğünde gülümseyerek beni bir şekilde İngilizce konuşmaya teşvik ederek o gün yeni öğrendiğim konuları sorarak samimi olarak ilgilenirdi. Paraguaylı eşi Christian ile birkaç yıl önce evlerinden ayrılan üç genç kızlarından sonra belki yalnız kalmamak için belki de Londra'nın turist çeken cazibesine kapılarak gelirlerini artırmak için o harika evlerinin üst iki bölümünü bir konukevine çevirmişlerdi.

Bu ülkede, özellikle ergenliğe giren genç çocukların ilk işi kendi ayakları üzerinde durabilmek için liseden sonra çoğunluğu doğrudan bir işe başlaması, belki dörtte birinin de üniversite okumak amacıyla evlerinden ayrılmaları gördüğüm kadarıyla çok yaygın bir kültürel bireysellik olmuştu. Hatta olur da ayrılan bir çocuk evine bir süre geri yaşamak zorunda kaldığı için ailesine dönerse bu çocuklara 'bumerang kid' ismini bile takmışlardı. Düşünsenize, toplum onları kendi ayakları üzerinde durmaya zorlamak üzere ne kadar da hazırdı.

Always Gri

İbrahim ÇENET
Toroşlar Kaymakamı

Bu kadar erken uyanıp dinç ve dinlenmiş olunca da yataкта dönmek yerine evlerinin arkasında bulunan bir halı gibi serilen yemyeşil çimin etrafı saç başı dağınık her haliyle minik bir orman gibi doğal hayatı barındıran bir dinlenme alanına evin kış odasından geçerek girebiliyordunuz. Ev sahibimiz, evin ortak alanlarını da belirli kurallar dahilinde kullanabilme izin vermişti. Giriş katın salon ve mutfağı ile onların konservatory dedikleri camdan saydam bir kış odası çok itinayla hazırlanmış kahvaltısı alanı idi. İşte, benim favorim olan bahçeye her sabah bu kış odasından günün ilk ışıklarıyla geçiyordum. Doğal hayatın canlı varlıkları, bilhassa da sincapların çim üzerinde medeni iki dostun karşılaşması gibi arkadaşça ilişkimiz onların muhtemelen çok önceden kazandığı bir özgüvenden kaynaklanıyordu. Civarda yer alan evlerin her biri de aynı sıra ve bahçe düzeni içinde bulunuyor, muhtemelen orayı ilk kez görüyorsanız; doğru olmasa da birçoğunun toplumun orta gelir grubunda yaşayan bu insanların oldukça varlıklı olduklarını da düşünüyordunuz.

İki ay süreyle kış döneminin hemen öncesinde bir Kasım ayında yabancı dil öğrenmek için geldiğim bu şehrin kültürel şoklarından biri olarak kahvaltılarında da alışmadığımdan, bu sabah biraz daha erken çıktığım evimden on dakikalık bir yürüyüşle dil okuluna giden 112 nolu otobüslerin kalktığı East Finchley durağına gelmişim. Beş haftalık süre geçtiğinden, günlük yaşamın sıradan hallerinden biri olan ulaşım sorununu da çözdüğümü düşünüyordum. Zira, hafta içinde gittiğim dil okulu ile hafta sonları da Londra merkezde Picadilly, Oxford gibi şehrin insanları büyüleyerek kendisine çektiği ana akım yerleri öğrenmişim. Artık, ilk geldiğimde süreklilik kazanan kaybolma hallerine de pek düşmüyordum.

Bir şehri, hiç alışmadığınız bir düzen içinde gördüğünüzde onun önceleri kaldığınız karmaşalar yüzünden düzenli halini çözmek de zor oluyordu. Örumcek ağını andıran metro sistemlerinin her biri farklı bir renk verilerek değişik isimleri olan hatlarından arzu ettiğiniz yerlere üstelik bazı birden çok aktarmalar yaparak gidebilmek adeta bir matematik denklemini çözmek kadar zor gelmişti, ilk başlarda. Şimdilerde, belli bir rutinlik kazanan yolculuğum, seyahatlerimi de kolaylaştırmıştı. Okulum, 'Hempstead Garden' olarak bilinen yeşil bir şehir ormanının civarında varlıklı insanların yaşadığı müthiş bir güzelliğin içinde yer alıyordu. Yaklaşık bir başka bu kez de on beş dakikalık bir yürüyüşle, bir otobüs yolculuğu ile okul durağına varıp oradan da biraz dik bir yokuş olan okul dersliklerinin bulunduğu bölüme geliyordunuz. Yabancı dil okulumuz uluslararası bir nitelik taşıdığından başta Çinliler, diğer Uzak Doğu ülkelerinden öğrenciler ile İtalya, Macaristan, Norveç gibi Avrupa ülkelerinden gelen kursiyerlerden oluşuyordu. Birbirimize karşı son derece saygılı olsak da sonuçta hepimiz farklı kültürlerle aittik.

Yabancı bir ülkede bulunmanın verdiği gariplik duygusu, ister istemez sizi yalnız olmaya da sevk edebiliyor, belli ölçüde rahatlığınız bir yerden sonra da sizi kuşku duyduğunuz bir ruh haliyle kuşatarak kendinizi çevrenizden ve yabancılardan geri çekebiliyordunuz. Mesela, okuldan sınıf arkadaşlarınızla bir yere gitmeniz söz konusu olduğunda, sadece siz değil, fakat onlar da sizinle aynı konumda bulunduğundan iki taraflı bir geri çekilme yaşayabildiğinizden, bu durum sosyalleşmeniz önünde engel olabiliyordu. Bir de benim Akdeniz ülkesinin ona sınır bir kıyı şehrinde olmam kışları yağışlı ve ılıman bir iklimi de bugüne kadar gerektirdiğinden Londra'nın bir anda bastıran kış soğukları iliklerimi

titretiyor, ben de kendimi hemen eve ya da merkezî yerde bulunan bir sanat galerisi veya kütüphaneye, bazen de müzelere ya da meşhur 'London' kafelerine atıyordum.

Yalnızlık nedense her zaman ruhumu dinlendiriyor olduğundan, fırsatını buldukça yalnız olmayı, yalnız gezmeyi de tercih ediyordum. Az sayıda olsa da yanıma yaklaşmış dostane selâm veren biri olursa da bir şekilde başımdan savma yoluna gidiyordum. Okulumuz, çevresi bütünüyle bahçe içinde ahşapla tuğlanın bir sanat işçiliğinde örülmüş güzel bir örneği olarak inşa edilmişti. Evden alelacele çıkıp otobüs durağına ulaşmışım. Her zaman bindiğim kırmızı iki katlı otobüslerden birini duraya yanaşırken gördüğümde, adımlarımı hızlandırarak ışıkların yeşile dönmesini beklemeden karşıya geçerek aylık biniş kartımı şoföre uzatarak yukarıda boş bulduğum önlerde yer alan bir koltuğa oturdum.

Yabancı ülkenin en sevdiğim eğlencesi, bu kırmızı otobüslerin üst katına mümkünse de en ön koltuğuna oturarak etrafı zevkle seyretmekti. Şoförün kontrollü seyri yüzünden yaptığı küçük frenler de adeta yaylı bir çocuk beşiğinin keyfini veriyordu. Neredeyse bir otobüsün içinde olan insan sayısı kadar konuşulan farklı dillerin arasında kendinizi tecrit edilmiş hissedebilirdiniz. Benim açımdan ise bu kadar çok milletten insanların bir yerde hayata olan tutunmaları; aslında hepimiz yabancı da olsak bizleri aynı eksende eşitliyordu.

Yolculuğa devam ederken; ilk kez yeni yerler gördüğümü de fark etmem çok zaman almamıştı. Gerçi, Londra 'hub'ları yani 'yaşam çevreleri' ile her düzeyde sunduğu kaliteyi, gittiğiniz hiçbir yerde bulmakta güçlük de çekmiyordunuz. Oxford caddesinde var olan markalar ile güney ya da kuzeyde bir sokakta

bulduğunuz dükkanlar da alıştığınız lezzet ve tadı size aynı marka kalitesi altında kolayca sunabiliyordu. Benim durumum ise biraz farklı idi. Kaydolduğum yabancı dil okuluna vaktinde gidebilmek özellikle de Bayan Margaret'in sıkı disiplinine uyabilmek okul başarım için önemli görünüyordu. Bir ara sokağa giren meşhur kırmızı otobüs, yüksek bir binanın önünde durduktan sonra kalan birkaç yolcunun da tamamı inince otobüsün ön aynasından şoförle göz göze geldik. Bir taraftan, daha çiçeği burnunda konuşma İngilizcemle, yaşadığım şaşkınlığın da etkisini üzerimden atamadığımdan, normal konuşmam bile kesintiye uğrayarak güçlükle ne olup bittiğini sorduğumda, şoförün konuştukları arasından son durak kelimelerini anladım. Evet bir terslik vardı, fakat otobüs rota değiştirmiş veya ben ineyeceğim durağı kaçırmış da olamazdım. Belki, aynı otobüste kalsam çıkacağı yeni yolculukla, bindiğim kendi durağıma ulaşabileceğim de belki de tüm Londra'yı gezmek zorunda da kalabilirdim. Okula geç kalıp derslerin başlama saatini kaçırmak da böyle bir durumda kaçınılmaz olurdu. Elbette, bu riski de göze almak istemiyordum. Apar topar inmeye yöneldiğim otobüsten yaklaştığım şoföre, okulumun adını vererek oraya gitmek üzere nereden hangi otobüse bineceğimi sormayı da ihmal etmedim. Otobüsü terk edip giderken; bindiğim otobüsün 112 numarasına ilaveten yazılı A harfinin de bulunduğunu görünce aceleyle güzergahı farklı bir otobüse bindiğimi de anlamıştım.

Hay Allah, diyerek şimdi şoförün tarif ettiği ön caddede bulunan durağı bulup verdiği bilmem kaç numaralı otobüse bu kez doğru düzgün binmenin yolunu bulmak için hızlı adımlarla yola koyuldum. Köşedeki gazete bayi Newsagent'i geçince döndüğümde gri bulutlar, gökyü-

zünde gerektiğinden fazla yağmur toplamış olacak ki, iyiden iyiye sağanak yağmur bastırverdi. İngilizler yağmurun şiddetini deyimsel ifadeyle güçlü bir şekilde anlatabilmek için buna, kedi ve köpekler bile gökyüzünden düşüyor, manasında 'cats and dogs raining' diyorlardı. Bildiğim kadarıyla, çok eski dönemlerde, soğuk sokaklardan korunmak üzere evlerin çatısına tünleyen kediler ve köpekler, yağmur şiddetini had safhada artırdığında çatıda tutunamayarak evlerin avlusuna hatta içine düştükleri için bu deyim kullanıldığını aslen İspanyol olan İngilizce öğretmenim Bayan Sue'dan öğrenmiştim. Şemsiye taşımanın fayda/maliyet analizini de yanlış yaptığımdan, her yerde taşımanın beni çoğunlukla yormaktan başka bir işe yaramadığını hesap ederek bir Akdenizli olarak yanıma almamıştım.

'İyi halt etmişim', gerçekten birden bastıran sağanak yağmurun, üstelik otobüsten inmemizi de bekleyerek bize katmerli bir hayat dersi verdiğini düşündüğümde. Neyse ki, yolun çapraz karşısında bulunan cam otobüs durağına koşar adımlarla vararak diğer bekleyen yolcuların kalabalığı arasında kendime aralarına sıkışacak bir yer bulabildim. Saatin sabah sekiz kırk beşi gösterdiğini görünce dersin başlamasına kalan on beş dakikanın okula ulaşmam için yetmeyeceğini de anlamıştım. Bir taksi bulsam binebilirdim, ama eğer Londra'da iseniz, bir de böyle yağmur sokakları esir almışsa siyah cab'ları yani meşhur ticari taksileri istediğiniz vakitte bulabilmek büyük nimet olurdu. Dil kursuna gelirken satın aldığım siyahi ince fermuarlı şık tasarımlı yumuşak deri çantamı açarak içinden daha önce edindiğim şehir haritasını çıkardım. Bulduğum Archway semtini ve daha önceden yerini işaretlediğim okulumu haritada ararken; yükselen heyecan duyularımın da etkisiyle zaman

kaybına uğramamak için yabancı olduğu her halinden belli olan önümde duran bir hanımdan yardım istemeyi denedim. Sanırım giydiğim uzun lacivert montum, lacivert kumaş pantolonlu halim; belki beni bir gangstere benzettiğinden olabilir; güven vermediğinden ya da heyecanlı halimin her an bir aksiyona dönebilme ihtimalinden korkmuş olacak başını iki yana sallayarak yardım talebimi geri çevirdi.

Bizler hayatın içinde yaşarken birileri de her an bizi izliyor olabileceğinden, bu kez uzun boylu, siyah uzun saçlı belki bir İtalyan belki de bir İspanyol'u andıran bir genç hanım İngilizce nereye gitmek istediğini soruverdi, her nasılsa. İnsanın içine düştüğü böyle durumlarda, hayat terazisi sanki bir önceki kantarın sizi yanlış tartmasından rahatsız olacaktı ki, önünüze hemen bir denge çıkarıyordu.

Bu arada, iki kişilik konuşma sanırım bizi daha bir sempatik yapmış olduğundan, bu kez üçüncü hatta dördüncü kişiler de yol tarifi noktasında bize dahil oldular. Düşünsenize, bilmediğiniz bir ülkede, şehirde, insanların içinde, her şeyleri farklı bir yaşamın aktörlerine bir taraftan kendinizi kabul ettirebilmek, diğer taraftan bir hayalin peşinden gelip kendinizi kanıtlayabilmek ne zordu.

Kaç kere içinizdeki şeytan pes etmenizi istese de her defasında ona patron benim diyebilmenin zorluğu; önünüzde bazen birikiyor, sizi nefessiz bırakarak "ne olacak gördük, işte"; 'demek ki hepsi buymuş', 'demek ki, görüldüğü gibi bir peri masalı da değilmiş', 'ne vardı sanki insanın kendi dünyasının ona yetmeyecek nesi vardı da beğenmezdi?', 'Hayat boyu koşturmanın içinde her defasında yorgun mu, düşecektik', 'bir dünya kurup içinde işte her günü aynı da olsa yaşayıp gidemez miydik', 'daha hayatın bize

ne vermesini bekliyorduk, 'baksana bir de ne kadar da sıkıcıydı'; 'insanları, havası'.

Şüphe bulutları yağmur bulutlarını aratmıyor, kimi zamanlar kuşku gözlerin hapsedilmişliğinden belki de yabancı kimliğiniz yüzünden kurtulamıyorsunuz gibi geliyordu. Her şeye alışabileceğimi düşünsem de bu hayatta hor görülmeyle alışabilmem imkansızdı. *'Belki de yanlış yapmıştım, gelmekle'* diyordum. *'Olsun, bak geldin gördün işte, 'en azından bir tecrübe edindin, 'ülkemde en azından sorarlarsa anlatılabildim, zorluklarını'* diye bazen düşündüğüm de olmuyor değildi, sanki bir denge düşüncesi olarak.

Çivileme bir soğuk insanın içini bu denli titretirken; sonbaharın kışa dönmek üzere olduğu şu günlerin kasveti daha da bunaltıcı geliyordu. Her şey kaldığım evin bahçesi ya da sincapları kadar konuksever değildi, maalesef. İşte, bazen yaşadığım bu duygu seline yine kapılsam da gideceğim yeri sorabildim. Konuştuğum hanım, harita üzerinde varacağım yeri, bulunduğum duraktan bineceğim otobüsün numarasını da söyledikten sonra *'bak geliyor otobüsün'* dedi. Ben de ona teşekkür ettikten kısa bir süre sonra bana dikkatli bakarak İngilizce nereli olduğumu sordu.

'Türkiye'denim' der demez; konuşmasına hiç bozuntuya vermeden bu kez de benim ana dilimde devam ederek *'al bu şemsiyeyi, 'bir daha da bu ülkede özellikle de sonbaharda sakın yanına şemsiye almadan sokağa sakın çıkma'* dedi.

Uzun bir aradan sonra duyduğum dilimin en güzel İstanbul Türkçesini, ne de çok özlediğim mi farkına varmışım yoksa her şeyiyle bana gizemli gelen bu hanımın konuştuğu yabancı dilin beni kuşattığı sert kayadan çıkar gibi karşımda bir

başka Akdenizliyi görmeyen verdiği sevinçten mi olduğunu o anda anlayamadığım çocuksu bir sevinçle dolmuştum.

'Peki bu havada sen ne yaparsın şemsiyen olmadan, sana lazım olmaz mı, diye sorduğumda, 'benim evim buraya yakın, 'hadi otobüsünü de dersini de kaçırma' dedi.

Bir emir almışçasına hiç istemeden bindiğim otobüsten bu kez tekrar şoför kapısına dönerek *'şemsiyeni sana nasıl geri veririm' 'bari onu söyle'* diye sorunca ellerini iki yana açarak önce bilmiyorum işareti yaptı. Sonra etrafına hızlıca bakınarak ilerde bir dükkânı işaret edip sanırım oraya bırakabileceğimi söylemek istedi.

Sabah kahvaltı yapmadan erken çıktığım evimden numarası doğru olsa bile ilave bir harfine dikkat etmediğimden, bindiğim yanlış otobüs beni yanlış bir durağa getirerek üstelik yanlış yaptığım hesapla yanıma almadığım şemsiyenin yokluğunda uğradığım aniden bastıran yağmurun azizliğine uğramışken, bir de gitmek istediğim yeri sorduğum ürkek hanımefendi haritama bile bakmadan beni otomatik olarak reddettiğinden, içinde bulunduğum duruma kızarken, bir anda karşıma çıkan sürpriz insan belki hayatın şefkat eli olarak bana dokunmuş, kafamda oluşan şüphe bulutlarını da böylece dağıtmıştı. İsmi bile sormayı akıl edemediğim kısacık zamanda, gelen kırmızı otobüse binebilmeye, birkaç dakika önceye kadar alabildiğine acele ederken; sanırım bu kez de *gelmenin şimdi zamanı mıydı, biraz daha gecikemez miydi, sorularını aklımdan geçirmişti.*

Bu kadar gri bir gökyüzünün dekor olduğu günlük hayata, İngilizlerin yanmış turuncu tuğladan örülü evleri, kırmızı çatıları, kırmızı tonlarının baştan aşağıya boyadığı oto-

büsleri, her köşe başında bulunan kırmızı telefon kulübeleri ve kırmızı posta kutularını; canlı bir renkle boyanmış olmalarının can sıkıntısından kurtularak hayatlarına renk katma arzularının nedenlerini de açıklamış olamaz mıydı?

Şehir kırmızı ile uyanıp yine her yere kırmızının seyir keyfi altında, gri gökyüzüne güzel bir bütünlük sağlamış görünüyordu. İşte, bir de bu kırmızı şehrin içinde kırmızı bir yaşamı size sunulabilmesi de belki güzel geçecek bir günü hatta bir hayatı da insana müjdeleyebilirdi, kim bilir?

Bu öyle bir husus idi ki, öyle oturup üzerine saatlerce düşünseniz, hakkında çeşit çeşit matematik formülleri kadar karışık ince hesaplar yaparsanız, hiçbir sonuç alamayacağınız garanti bir olumsuzluk bir köşe başında her zaman sizi bekliyor olması kuvvetle muhtemeldi. Ama bir diğer taraftan da adeta sihirli bir değneğin bulunduğunuz ana dokunması ile hayatın olağan akışı içinde başınıza gelen küçük tesadüfler, içinizde belki o ana kadar sizin de bilmediğiniz buram buram yanan arzuyu da ortaya çıkarılabilirdi.

Okumak için geldiğiniz bir şehir size hikayesini dinlemeniz yerine, şehirde bir de kendi hikayesini yaşama hakkını olur da size sunarsa sanırım o gün en şanslı gününüzde de olabildiniz. Tesadüfler ve içi dolu gizem duyguları; merakımı kabartarak kısa süre öncesine kadar lânet okuduğum hatta acaba kurstan bir hafta erken dönerek yılbaşından sonra bitmesi planlanan kursa erken veda edip ülkeme dönsem diye düşünürken; hayatın sabahleyin erken davranarak beni sürüklediği birkaç yanlış uğrak yeri, zihnimde bir anda kimyasal şimşekleri de çaktırmıştı, ne yalan söyleyeyim.